

Oslo kommune
Bydel Søndre Nordstrand
Bydelsadministrasjonen

SAKSFRAMLEGG

Sakstittel:

Folletunnelen - Elkraftforsyning av tunnelboremaskin (TMB) - Søknad om anleggskonsejon - Fornyet anmodning om forhåndsuttalelser

Saken behandles i:	Møtedato:	Utvalgssaksnr.:
Miljø- og teknisk komite	15.03.2012	
Bydelsutvalget	29.03.2012	

Saksbeh: Vegard L. Jensen

Arkivkode: 641

Saksmappe: 2004/1472

Utredning

1 Problemstilling

Bydelsutvalget bes uttale seg til ovennevnte sak. På grunn av tidsfristen oversendes innstillingen fra miljø- og teknisk komite med forbehold om bydelsutvalgets behandling av saken den 29.03.2012.

2 Bakgrunn

2.1 Tidligere vedtak

Tidligere anmodning om forhåndsuttalelse fra Cowi AS av 10.01.2012. Gjaldt Trase Tårnlia-Åsland og trase Klemetsrud-Åsland. Bydelsutvalgets vedtak av 09.02.2012 (enstemmig):

Tårnlia-Åsland: Inngrep i dette området kommer i konflikt med marka og kulturminnevern. Grunnforholdene vil også by på utfordringer i forhold til en nennsom fremføring av kabelen. Området er et svært viktig rekreasjonsområde for befolkningen i Bydel Søndre Nordstrand og Oppegård kommune. Bydelsutvalget anbefaler derfor ikke denne traseen.

Klemetsrud-Åsland: For å unngå inngrep i våtmarksområde ved Gjersrudtjern/Gjersrubbekken og båndlegging av arealer i forhold til Gjersrud-Stensrud, foreslår bydelsutvalget at kabelen føres frem i kabelbru under brua som krysser Ljabruveien og Gjersrubbekken og videre langs bankett/veigrøft på vestsiden av E6 til Åsland.

Bydelsutvalget anbefaler at man går videre med dette alternativet. Det forutsettes at det velges en løsning som ikke kommer i konflikt med viktige naturtyper og at jordkabelen ikke står i veien for nødvendig fremføring av infrastruktur til Gjersrud-Stensrud.

Bydelsutvalget har uttalt seg tidligere til planprogrammet og konsekvensutredningen for nytt dobbeltspor Oslo-Ski (Follobanen).

2.2 Faktaopplysninger

Jernbaneverket planlegger etablering av nytt dobbeltspor mellom Oslo og Ski (Follobanen). Store deler av traseen vil gå i tunnel mellom Gamlebyen i Oslo kommune og Langhus i Ski kommune.

For tiden utredes drivemetode for framtidig tunnelløsning, hvor valget står mellom konvensjonell driving ved fjellsprenget og bruk av tunnelboremaskin (TMB). Dersom utredningen konkluderer med valg av TMB vil dette kreve betydelig elkraftforsyning i bygge- og anleggsperioden.

Det må etableres et nytt nett for denne elkraftforsyningen. Det ble i opprinnelig anmodning synliggjort to ulike alternativer som var til vurdering: Jordkabel fra trafostasjon på Tårnlia i Oppegård til Åsland og jordkabel fra trafostasjon på Klemetsrud til Åsland. Begge disse alternativene er nå forkastet av naturvern, kulturvern (Tårnlia - Åsland) og systemtekniske (Klemetsrud - Åsland) hensyn som har fremkommet i etterkant.

Etter dialog med netteier og Plan- og bygningsetaten foreslås det nå en ny plassering fra eksisterende luftlinje nord/sør ved Gjersrud-Stensrud. Kabelen vil gå mot vest til ny transformatorstasjon på Åsland via eksisterende ski-/turløype med utgangspunkt i Ski kommune. Fra framtidig trafostasjon på Åsland føres kabelen mot nord til Klemetsrud. Eksisterende luftlinje mellom de to koblingspunktene vil kunne saneres.

Tiltaket omfattes, i følge Cowi AS, ikke av krav til reguleringsplan eller konsekvensutredning, men krever anleggskonsesjon fra Norges Vassdrags- og Energidirektorat. Bakgrunnen for at arbeidet med elkraftforsyning starter før utredning av drivemetode er fullført, er forventet saksbehandlingstid for konsesjonssøknad og hensynet til den overordnede fremdriften i prosjektet med nytt dobbeltspor mellom Oslo og Ski.

Ved kontakt med Cowi AS får bydelsadministrasjonen opplyst at ny 132 kV kabel vil kunne mate TMB, erstatte 50 kV luftledning, samt overføre noe kraft til en framtidig utbygging av Gjersrud-Stensrud.

For utfyllende opplysninger vises det til brev fra Cowi AS (se vedlegg 1).

Andre forhold som ikke fremgår av oversendelsen fra Cowi AS:

Myrertjern, Gjersrudtjern og Gjersrubbekken fremgår av naturbasen til Direktoratet for naturforvaltning (se vedlegg 2).

2.3 Vedlegg

1. Follotunnelen - Elkraftforsyning av TMB – Søknad om anleggskonsejjon – Fornyet anmodning om forhåndsuttalelse. Brev fra Cowi AS av 23.02.2012.
2. Utskrifter fra naturbasen til Direktoratet for naturforvaltning: Myrertjern, Gjersrudtjern og Gjersrubbekken.

3 Vurderinger

Bydelsutvalget har i tidligere høringsrunde kommet med innspill for å unngå inngrep i våtmarksområde og båndlegging av arealer for en framtidig utbygging av Gjersrud-Stensrud ved å legge kabelen i veigrøft på vestsiden av E6. Hafslund som netteier ønsker ikke en slik fremføring av kabelen.

Traseen som nå er skissert passerer Myrertjern, Gjersrudtjern og Gjersrubbekken, og det er svært viktig at hensynet til blågrønn struktur, biologisk mangfold og naturtyper i området ivaretas. Dette gjelder både i planleggingsfasen, i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket, samt ved senere drift og vedlikehold av kabelen (se vedlegg 2).

Bydel Søndre Nordstrand ber om at fremføringen av kabelen sees i sammenheng med sykkelrute E6 parsell, Klemetsrud-Bygrensen og annet løypenett i området, for eksempel oppgradering med lys. Det bes i denne sammenheng om at aktuelle instanser involveres i planarbeidet.

Snødeponiet og aktiviteten ved asfaltverket og pukkverket på Åsland kan ha forurenset grunnen i området. Potensielle forurensningskilder i kabeltraseen bes kartlagt for å hindre uønskede utslipp ved gjennomføring av tiltaket. Det gjøres oppmerksom på at det er private drikkevannsbrønner i området og at det tidligere har vært en indikasjon på veisalt i grunnvannet på grunn av avrenning fra snødeponiet.

Det er positivt med den skisserte saneringen av luftledningen på 50kV med tanke på at dette vil frigjøre områder til utbygging på Gjersrud-Stensrud. Visuelt vil det også være et godt tiltak.

Avslutningsvis ønsker bydelsadministrasjonen å gjøre oppmerksom på bydelens rolle som helsemyndighet, særlig i forhold til støy fra bygge- og anleggsvirksomhet, og ser behov for at jernbaneverket avklarer arbeidene som følger med Follobanen med bydelen.

4 Oppsummering/konklusjon

Forholdene som er påpekt av bydelsdirektøren oversendes Cowi AS, jf. forslag til vedtak.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget har følgende forhåndsuttalelse til saken:

Bydelsutvalget har i tidligere høringsrunde kommet med innspill for å unngå inngrep i våtmarksområde og båndlegging av arealer for en fremtidig utbygging av Gjersrud-Stensrud ved å legge kabelen i veigrøft på vestsiden av E6.

Traseen som nå er skissert passerer Myrertjern, Gjersrudtjern og Gjersrubbekken, og det er svært viktig at hensynet til blågrønn struktur, biologisk mangfold og naturtyper i området ivaretas. Dette gjelder både i planleggingsfasen, i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket, samt ved senere drift og vedlikehold av kabelen.

Bydel Søndre Nordstrand ber om at fremføringen av kabelen sees i sammenheng med sykkelrute E6 parsell, Klemetsrud-Bygrensen og annet løypenett i området, for eksempel oppgradering med lys. Det bes i denne sammenheng om at aktuelle instanser involveres i planarbeidet.

Snødeponiet og aktiviteten ved asfaltverket og pukkverket på Åsland kan ha forurenset grunnen i området. Potensielle forurensningskilder i kabeltraseen bes kartlagt for å hindre uønskede utslipp ved gjennomføring av tiltaket. Det gjøres oppmerksom på at det er private drikkevannsbrønner i området og at det tidligere har vært en indikasjon på veisalt i grunnvannet på grunn av avrenning fra snødeponiet.

Det er positivt med den skisserte saneringen av luftledningen på 50kV med tanke på at dette vil frigjøre områder til utbygging på Gjersrud-Stensrud. Visuelt vil det også være et godt tiltak.

Avslutningsvis gjør vi oppmerksom på bydelens rolle som helsemyndighet, særlig i forhold til støy fra bygge- og anleggsvirksomhet, og ser behov for at jernbaneløst avklarer arbeidene som følger med Follobanen med bydelen.

Bydel Søndre Nordstrand, 29.02.2012

Jan Hagen
bydelsdirektør

VEDLEGG
SAK 04/1472-
PS 12/22

COWI

Plan- og bygningsetaten, Oslo kommune

postmottak@pbe.oslo.kommune.no

Att.: Inger Merete Vereide

ADRESSE COWI AS
Jens Wilhelmsens vei 4
Kråkerøy
Postboks 123
1601 Fredrikstad
Norge
TLF +47 02694
WWW cowi.no

DATO 23. februar 2012

SIDE 1/2

REF jola

OPPDRAGSNR A017043

Saksnummer 201200381 - Follotunnelen - Elkraftforsyning av TBM - Søknad om anleggskonsesjon - Fornytt anmodning om forhåndsuttalelse

Det vises til opprinnelige anmodning om forhåndsuttalelse fra COWI AS datert 10. januar 2012, samt til orienteringsmøte av 13. februar.

Jernbaneverket planlegger etablering av nytt dobbeltspor mellom Oslo og Ski (Follobanen). Store deler av traseen vil gå i tunnel mellom Gamlebyen i Oslo kommune og Langhus i Ski kommune. COWI AS er engasjert av Jernbaneverket Utbygging som jernbaneteknisk rådgiver for parsell Gamlebyen - Langhus.

For tiden utredes drivemetode for framtidig tunnelløsning, hvor valget står mellom konvensjonell driving ved fjellsprengning og bruk av tunnelboremaskin (TBM). Dersom utredningen konkluderer med valg av TBM vil dette kreve betydelig elkraftforsyning i bygge- og anleggsperioden. Det må etableres et nytt nett for denne elkraftforsyningen. Det ble i opprinnelig anmodning om forhåndsuttalelse synliggjort to ulike alternativer som var til vurdering. Begge disse alternativene er nå forkastet av naturvern, kulturvern og systemtekniske hensyn som er fremkommet i etterkant. Etter dialog med netteier og Plan- og bygningsetaten foreslås det en ny plassering fra eksisterende luftlinje nord/sør ved Gjersrud/Stensrud inn mot vest til ny transformatorstasjon på Åsland via eksisterende ski-/turløype med utgangspunkt i Ski kommune og videre fra framtidig Åsland transformatorstasjon mot nord, til Klemetsrud transformatorstasjon. Eksisterende luftlinje mellom de to koblingspunktene vil kunne saneres. Det gjøres oppmerksom på at vedlagt skisse viser prinsipløsning, og det vil kunne gjøres justeringer av plassering som følge av utredningsarbeidet som følger i tiden framover, spesielt nord for Åsland.

Etablering av nevnte elkraftforsyning krever anleggskonsesjon fra Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE). Tiltaket omfattes ikke av krav til reguleringsplan i lov om planlegging og byggesaksbehandling, jf. lovens § 1-3. Tiltaket utløser ikke krav til konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredninger. COWI AS vil på vegne av Jernbaneverket Utbygging og for Hafslund Nett AS utarbeide søknad om anleggskonsesjon og anmoder i oppstartsfasen for dette arbeidet om en forhåndsuttalelse fra Oslo kommune for det planlagte anlegget ved Åsland. Bakgrunnen for at dette arbeidet starter før

utredning av drivemetode er fullført, er forventet saksbehandlingstid for konsesjonssøknad og hensynet til den overordnede framdriften i prosjektet Oslo - Ski.

For mer informasjon om prosjektet "Oslo - Ski" vises det til Jernbaneverkets hjemmesider: <http://www.jernbaneverket.no/no/prosjekter/prosjekter/oslo-s---ski>

Dette brevet sendes med kopi til Bymiljøetaten, Divisjon friluft, Byrådsavdeling for byutvikling og Bydel Søndre Nordstrand. I tillegg anmodes det om en forhåndsuttalelse fra Byantikvaren og Vann- og avløpsetaten. Dersom Plan- og bygningsetaten vurderer at også andre organer eller etater i Oslo kommune har behov for informasjon om arbeid med søknad om anleggskonsesjon bes dette brevet viderefremmet til disse.

Vi ber om oversendelse av forhåndsuttalelse senest innen 3 uker fra dags dato. COWI AS sin kontaktperson i denne saken er Jørgen Langgård, som kan nås på telefon; 938 38 271 eller e-post; jola@cowi.no.

Vi ser fram til å høre fra dere.

Med vennlig hilsen
for COWI AS

Jørgen Langgård

1 vedlegg;

- Vedlegg A - Foreløpig skisse for revidert plassering av jordkabel ved Åsland

Kopi til;

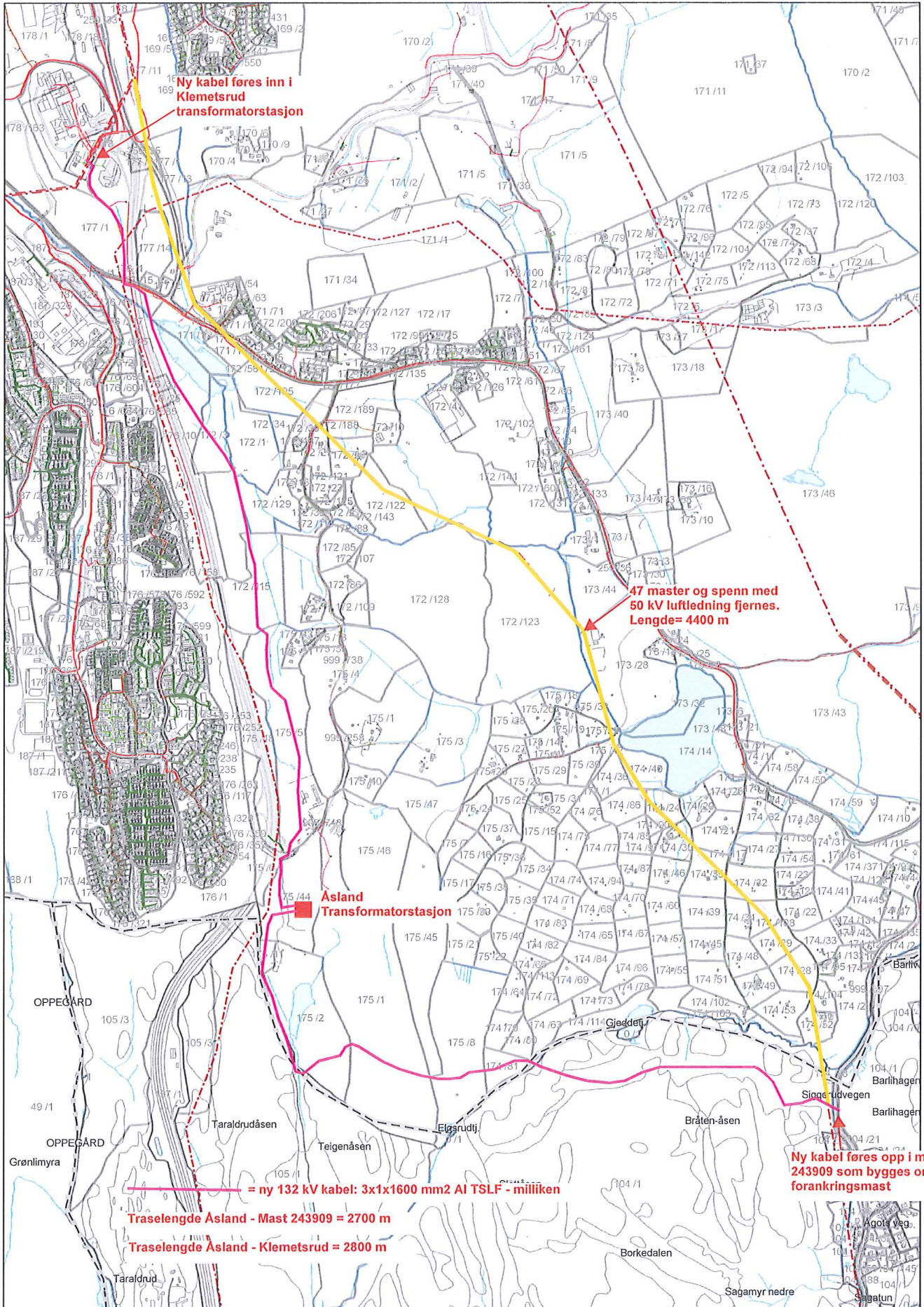
COWI AS v/Andreas Ovedal, Helge Garmo, Nils Ivar Solli, ano@cowi.no, nlso@cowi.no, hga@cowi.no

Jernbaneverket Utbygging v/Rune Bjerås, rune.bjerkas@jbv.no

Bymiljøetaten, Divisjon friluft, postmottak@bym.oslo.kommune.no

Byrådsavdeling for byutvikling, postmottak@byr.oslo.kommune.no

Bydel Søndre Nordstrand, postmottak@bsn.oslo.kommune.no

Ny kabel føres inn i Klemetsrud transformatorstasjon

47 master og spenn med 50 kV luftledning fjernes. Lengde= 4400 m

Åsland Transformatorstasjon

Ny kabel føres opp i mast nr 243909 som bygges om til forankringsmast

= ny 132 kV kabel: 3x1x1600 mm² Al TSLF - milliken

Traselengde Åsland - Mast 243909 = 2700 m

Traselengde Åsland - Klemetsrud = 2800 m

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00063829, Myrertjern

Kommune Oslo

Områdebeskrivelse Lokalitetskrivelse innlagt av Siste Sjanse 01.02.2003: Sumpskogs- og myrvegetasjon rundt Myrertjern. Interessante observasjoner av ferskvannssnegl i vannet. Supplerende informasjon innlagt av SiS den 14.04.2004: Åpen myr- og sumpvegetasjon omkring Myrertjern, samt lauvskogskant i nord. Kattehale, myrkongle, myrhatt, bukkeblad og starrarter er viktige arter. Lokalt finnes rikelig med kjøvlestarr. Grenser til skog i øst med rikere engpartier. Lokaliteten representerer et verdifullt våtmarksområde med stort arts mangfold og bør få utvikle seg fritt (Feltbefaing av Bendiksen i 2003).

Naturtyper

Naturtype	Rik sumpskog
Utforming	
Verdi	Svært viktig
Stedkvalitet	Særs god
Dato registrert	01.01.2003

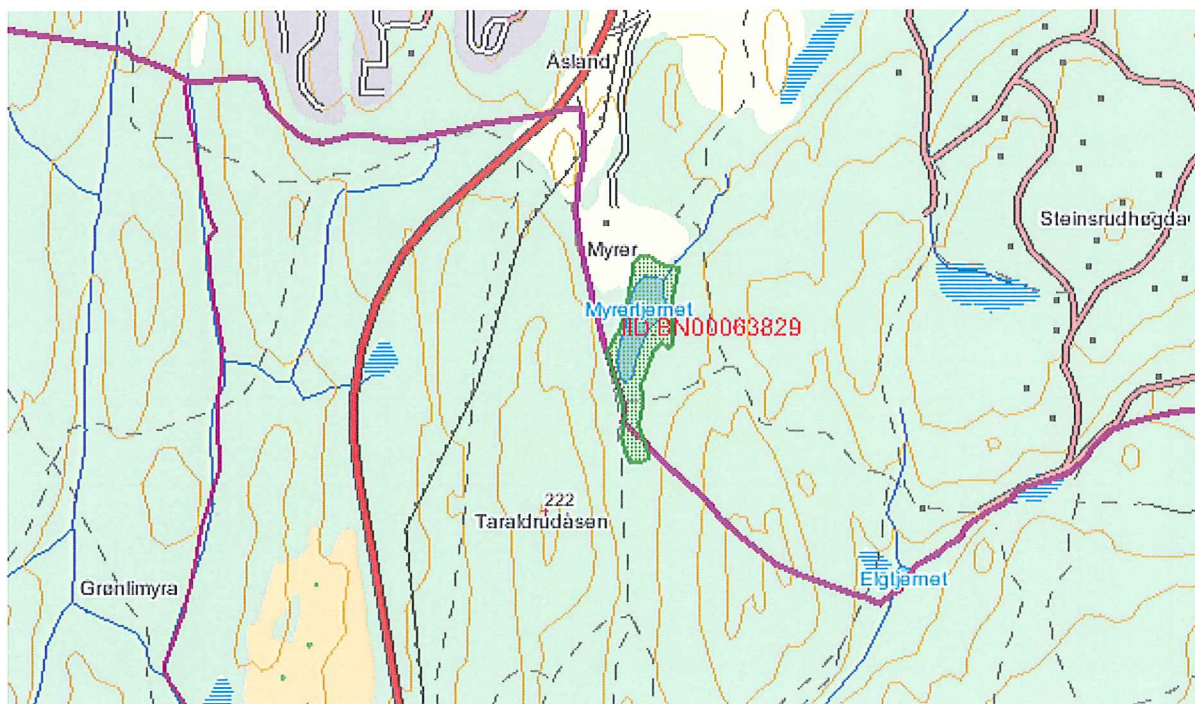
Andre opplysninger

Totalareal 22 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Bendiksen, E.				Feltundersøkelser
Olsen, K. M.				Feltundersøkelser

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BA00075507, Myrertjern

Kommune

Oslo

Områdebeskrivelse

Arter

Artsforekomst

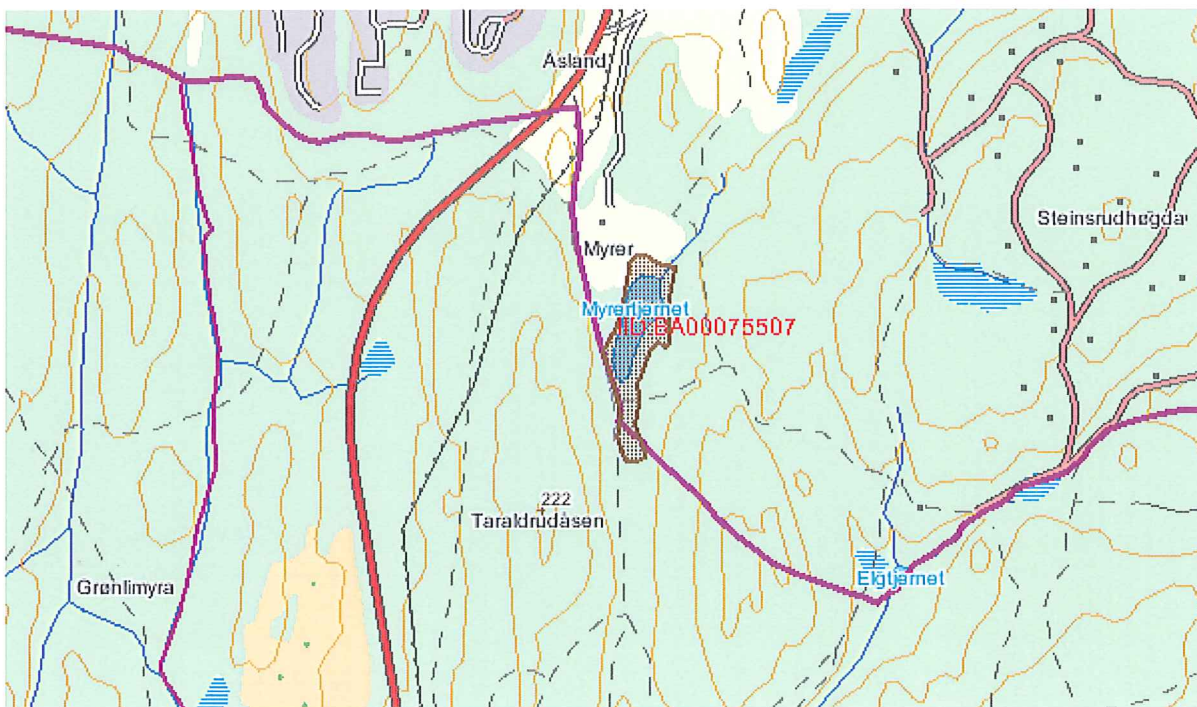
Art	Funksjon	Funksjonskvalitet	Vekting	Årstid	Truethetskategori	Stedkvalitet	Dato registrert
Storsalamander	yngeområde	Påvist	3	vår/sommer	VU	Særs god	01.01.1995
Småsalamander	yngeområde	Påvist	2	vår/sommer	NT	Særs god	01.01.1995

Andre opplysninger

Totalareal

22 daa

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00063991, Gjersrudtjern

Kommune Oslo

Områdebeskrivelse Lokalitetskrivelse, basert på Siste Sjanse-notat 2005-8 (Olsen og Reiso 2005), innlagt av BØB den 06.03.2006: Gjersrudtjern er et lite, næringsrikt vann omgitt av fuktenger og rik strandsumpskog. Langs bredden finnes blant annet en del takrør, dunkjævla og vierkratt. Det truede Rankstarr (*Carex acutiformis*) ble i 1983 utplantet på tre steder rundt tjernet. Ved reinventering tolv år senere ble den bare gjenfunnet på en av lokalitetene (Wesenberg et al 2001). Arten ble ikke registrert under feltarbeidet i 2004, men ble heller ikke spesielt ettersøkt. Overraskende få rødlistede invertebrater er kjent fra tjernet. Den truede vårflyen *Erotis baltica* er tidligere registrert i/ved vannet (Olsvik m.fl. 1990). Rike tjern med frodig kantvegetasjon har ofte et rikere mangfold av rødlistede og sjeldne invertebrater enn det vi har påvist i Gjersrudtjern. Blant annet har slike tjern stort potensial for flere øyestikkere i *Sympetrum* slekten. Disse artene er riktignok vanskelig å fange som larver og klekker først og fremst sent på sommeren (august og september), og kan være oversett av oss under feltarbeidet i begynnelsen av juli. I Fylkesmannens utkast til verneplan for våtmarker i Oslo ble Gjersrudtjernet vurdert som lokalt viktig (FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS 1987). I den grønne liste fremheves det at Gjersrudtjernet er en parallell til Østensjøvannet og at det er et rikt plante og fugleliv der (OSLO HELSERÅD 1986). På bakgrunn av få påviste rødlistede arter sammenlignet med andre tjern av samme type i regionen, vurderes Gjersrudtjern med våtmarksområdene rundt som viktig (B).

Hensyn og skjøtsel:

Våtmarksområdene rundt Gjersrudtjern er tydelig i en gjengroingsfase fra tidligere mer åpent kulturlandskap. Dette kan være en trussel for artsmangfoldet. For å hindre ytterligere gjengroing og for å restaurere tilbake kulturlandskapet rundt tjernet bør all fastmark ryddes for kratt og det bør innføres storfebeite på gress- og starrdominert mark innenfor avgrensningen. Til tross for at miljøkravene til ferskvannstilknyttede invertebrater generelt er dårlig kjent, vet vi at mange ferskvannstilknyttede insekter bl. a. øyestikkere, er avhengige av varme og solåpne områder rundt vannarealene. Her er beiter og fuktenger viktige vegetasjonstyper. Vannstandsendinger og forurensing er andre potensielle trusler mot artsmangfoldet i området. Det er derfor viktig å hindre uønsket avrenning fra nærliggende jordbrukslandskap, veier, samt eksisterende og fremtidig bebyggelse. Det er viktig at naturlige svingninger i vannstanden opprettholdes. .

Naturtyper

Naturtype	Rik kulturlandskapssjø
Utforming	Næringsrik utforming
Verdi	Viktig
Stedkvalitet	Særs god
Dato registrert	01.01.2004

Andre opplysninger

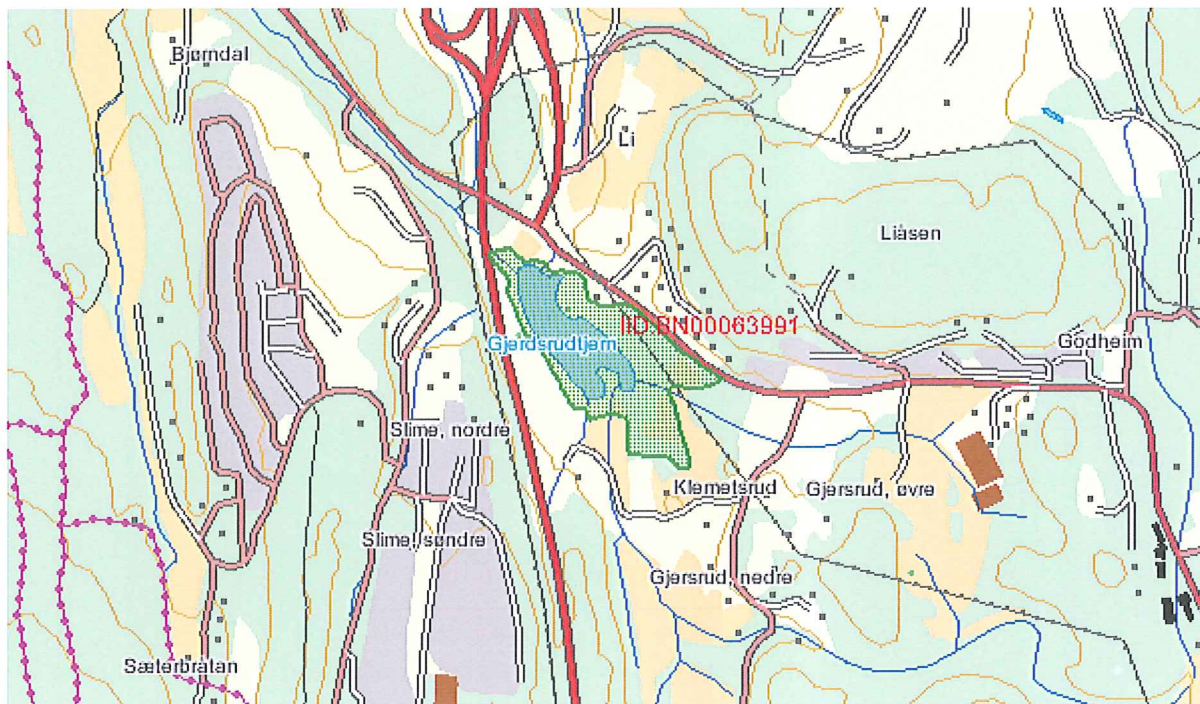
Totalareal 79 daa

Kilder

Navn	Årstall	Tittel	Link	Kildetype
Blyttia	2001	Transplantasjon av stautstarr <i>Carex acutiformis</i> til 11 nye lokaliteter i Oslo SØ - resultat etter 12 år. Blyttia 1/s. 52-58.		Litteratur
Dale, S. et al.	2001	Guide til fuglelivet i Oslo og Akershus. Norsk ornitologisk forening, avd. Oslo og Akershus. 362 s.		Litteratur

Fylkesmannen i Oslo og Akershus	1987	Utkast til verneplan for våtmarker i Oslo og Akershus fylker Utbredelse og vernestatus for øyestikkere på Sør- og Østlandet, med hovedvekt på forsynings- og jordbruksområdene.	Litteratur
Olsvik, H. et al.	1990	- Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet. Rapport Zoologisk serie 1990-3. 71+13 s. Den grønne liste. Verneverdige områder i Oslo kommune. Kontoret for natur- og miljø saker, Oslo Helseråd, Oslo kommune. 120 s.	Litteratur
Oslo kommune	1986		Litteratur

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BA00075531, Gjersrudtjern, vilt

Kommune

Oslo

Områdebeskrivelse

Arter

Artsforekomst

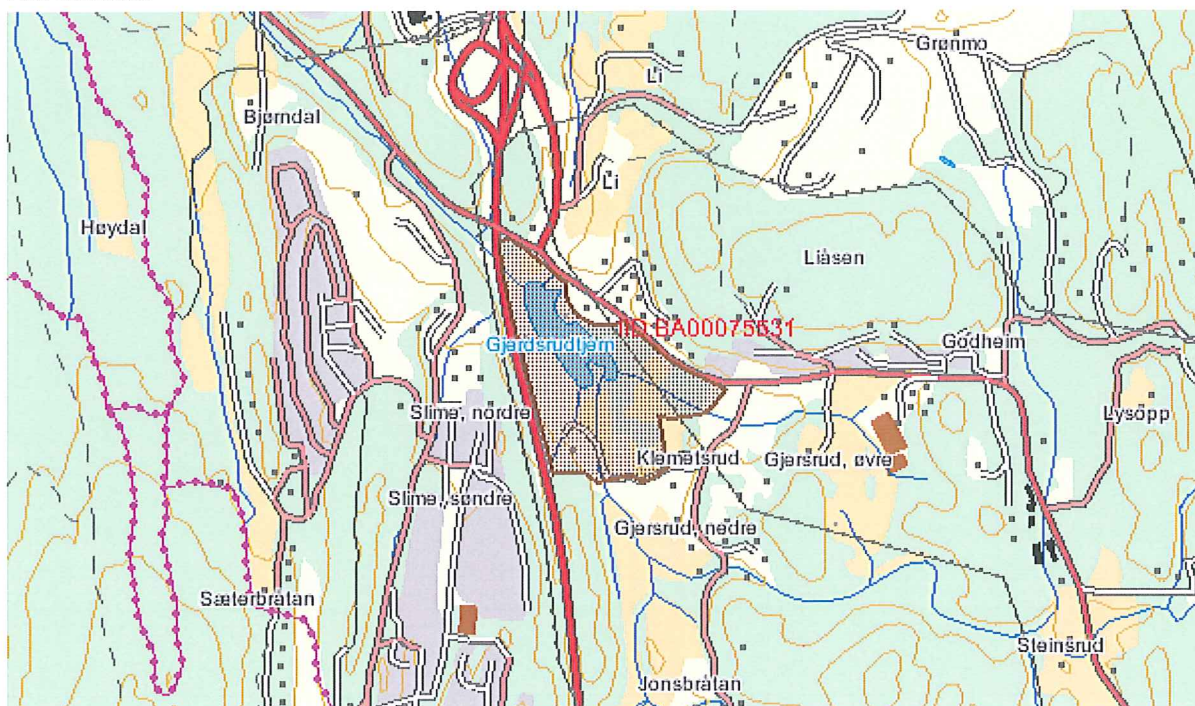
Art	Funksjon	Funksjonskvalitet	Vekting	Årstid	Truethetskategori	Stedkvalitet	Dato registrert
Sothøne	yngeområde	Påvist	1	vår/sommer		Særs god	01.01.1995
Vintererle	yngeområde	Påvist	1	vår/sommer		Særs god	01.01.1995
Fossekall	beiteområde	Påvist	1	vinter		Særs god	01.01.1995
Nattergal	yngeområde	Påvist	1	vår/sommer	NT	Særs god	01.01.1995
Myrsanger	yngeområde	Påvist	1	vår/sommer		Særs god	01.01.1995

Andre opplysninger

Totalareal

161 daa

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BN00064530, Gjersrudbekken

Kommune Oslo

Områdebeskrivelse Gjersrudbekken er klassifisert som et viktig bekkedrag. Vegetasjonen langs bekken består hovedsakelig av et smalt belte av gråor-heggeskog. Se også omtale under lok. 139 Gjersrudtjern.

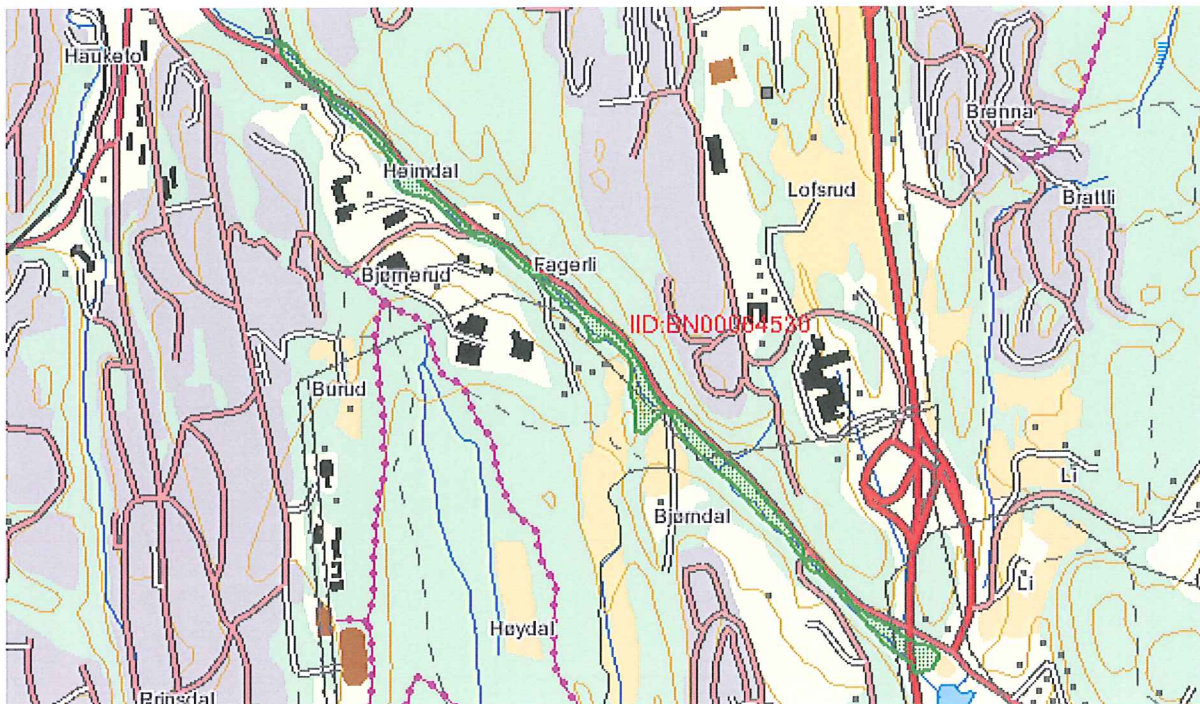
Naturtyper

Naturtype	Viktig bekkedrag
Utforming	
Verdi	Viktig
Stedkvalitet	Særs god
Dato registrert	01.01.2000

Andre opplysninger

Totalareal 59 daa

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Naturbase dokumentasjon Biologisk mangfold

BA00075530, Gjersrubbekken

Kommune

Oslo

Områdebeskrivelse

Arter

Artsforekomst

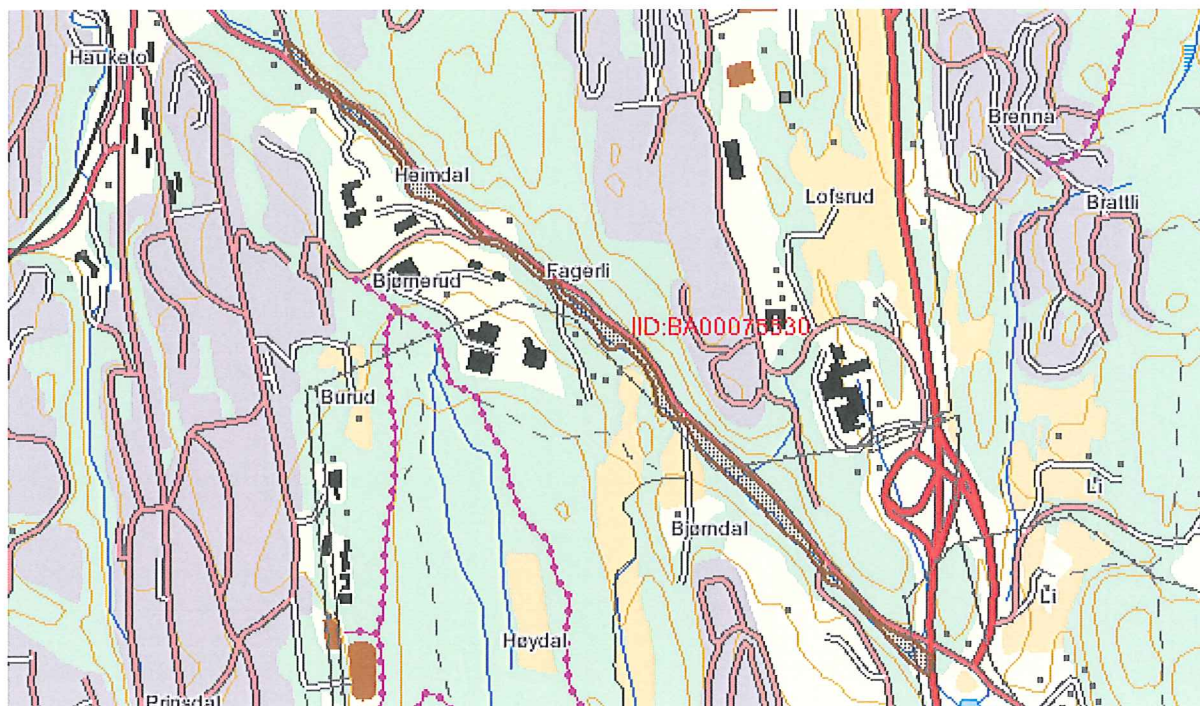
Art	Funksjon	Funksjonskvalitet	Vekting	Årstid	Truethetskategori	Stedkvalitet	Dato registrert
Spurvefugler yngleområde	Påvist		1	vår/sommer		Særs god	01.01.2004

Andre opplysninger

Totalareal

50 daa

Kartutsnitt

Kilde: [Direktoratet for naturforvaltning](#)